

Gemeente Utrecht

Utrechtse veiligheidscijfers en achtergronden 2005

Februari 2006

Colofon

uitgave

Afdeling Bestuursinformatie
Sector Bestuurszaken
Gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
030 286 1350
bestuursinformatie@utrecht.nl

in opdracht van

Afdeling Openbare Orde en Veiligheid
Secretarie
Gemeente Utrecht

internet

www.onderzoek.utrecht.nl

rapportage

Geisje Hoetjes
Jeroen van der Zweth

informatie

Geisje Hoetjes
(030) 286 1342

bronvermelding

Het overnemen van gegevens uit deze publicatie is toegestaan met de bronvermelding:
Bestuursinformatie, gemeente Utrecht

Februari 2006

Criminaliteit gedaald en onveiligheidsgevoel gestegen

Zowel de criminaliteitscijfers als de slachtoffercijfers laten in 2005 over het algemeen een positief beeld zien voor Utrecht. Ook is de aangiftebereidheid van Utrechters in vergelijking met de andere grote steden hoog (29%). De onveiligheidsgevoelens van Utrechters daarentegen zijn in het afgelopen jaar gestegen tot 62%. Nader onderzoek leert ons dat niet zozeer de feitelijke criminaliteit, maar vooral het gevoel van dreiging dat men ervaart, bijvoorbeeld 's nachts of door hangjongeren, van invloed is op de onveiligheidsgevoelens van de Utrechters. Onveiligheidsgevoelens moeten dan ook niet alleen als criminaliteitsprobleem, maar vooral ook als sociaal probleem beschouwd worden.

Veiligheidscijfers

Criminaliteit en slachtofferschap van Utrechters in 2005 afgenomen

In 2005 is in Utrecht de geregistreerde criminaliteit gedaald met 5%. Werd in 2004 nog 37.047 keer aangifte gedaan bij de politie, in 2005 was dat 35.267 keer. In vergelijking met 2001, waarin het criminaliteitsniveau het hoogste lag van de afgelopen jaren, is de geregistreerde criminaliteit met 34% afgenomen. Ook het aantal Utrechters dat aangeeft slachtoffer te zijn geworden van een delict is in 2005 lager dan in 2004. In 2005 werden minder Utrechters slachtoffer van zowel vermogensdelicten, gewelddelicten als vernieling.

Tabel 1: Absolute aantal incidenten en delicten in Utrecht 2000- 2005 en ontwikkeling in 2005 t.o.v. 2004

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	'04-'05 (%)
Totale geregistreerde criminaliteit (alle aangiften)	48.364	53.645	52.009	41.838	37.047	35.267	-4,8
incidenten jongerenoverlast	2.668	2.518	3.372	3.756	4.014	4.610	14,8
incidenten drugsoverlast	479	787	1.203	1.099	1.107	810	-26,8
totaal incidenten overlast	15.398	16.806	19.190	18.457	18.714	18.876	0,9
vandalisme (incidenten en aangiften)	5.774	6.710	6.594	5.622	5.505	6.634	20,5
inbraak in woningen	2.113	2.614	2.372	2.258	2.228	2.110	-5,3
inbraak in bedrijven	2.383	2.371	2.302	1.918	1.481	1.165	-21,3
diefstal uit/vanaf auto's	18.342	19.837	17.765	11.753	11.833	10.871	-8,1
diefstal van auto's	1.160	1.289	1.351	976	831	656	-21,1
diefstal (brom)fietsen	6.111	6.571	6.460	4.703	3.203	3.360	4,9
diefstal uit winkels	1.869	1.940	1.894	1.797	1.629	1.394	-14,4
zakkenrollen	1.627	2.090	2.476	2.243	1.404	1.148	-18,2
bedreiging	556	563	697	695	698	728	4,3
mishandeling	1.091	1.277	1.282	1.245	1.185	1.288	8,7
roof	936	778	830	954	924	663	-28,2
openlijk geweld	207	255	155	188	197	187	-5,1
overvallen	71	79	57	84	76	41	-46,1
totaal geweld	2.861	2.952	3.021	3.166	3.080	2.907	-5,6

Bron: PBS politie regio Utrecht, bewerking Bestuursinformatie

Daling aangiften en slachtofferschap vermogensdelicten

De daling van de criminaliteit in Utrecht komt met name door een daling van het aantal vermogensdelicten. Met uitzondering van fietsendiefstal, is in 2005 sprake van een afname van het aantal aangiften voor alle vermogensdelicten. Absoluut is de daling het grootste voor het aantal autokraken met een afname van 962 (een daling van 8%). Relatief is de daling het grootst voor bedrijfsinbraken en autodiefstallen (beiden een daling van 21%), direct gevolgd door zakkenrollen (een daling van 18%). De meeste aangiften in de stad betreffen in 2005 nog altijd autokraken. Wel is het aantal autokraken in vergelijking met 2001 bijna gehalveerd.

Terwijl in 2004 de daling van het aantal bij de politie geregistreerde vermogensdelicten zich nog niet vertaalde in een daling van het slachtofferschap van Utrechters van vermogensdelicten, is dit in 2005 wel het geval. In 2005 werd 37% van de Utrechters slachtoffer van een vermogensdelict, in 2004 was dit nog 46% (een daling van 9%).

Tabel 2: Stedelijk slachtofferschap inwoners van Utrecht (%)

	2000	2002	2004	2005
totaal % stedelijk slachtoffer van vermogensdelict	40,4	38,3	46	37,2
totaal % stedelijk slachtoffer vernielingen	30,1	28	35	31,8
totaal % stedelijk slachtoffer van geweld/ bedreiging	11,8	10,2	8	7,4

Bron: Bestuursinformatie

Meer vernieling in de stad in 2005

In tegenstelling tot de ontwikkeling van de meeste andere delicten, zien we voor vandalisme juist een stijging van het aantal aangiften. Het aantal incidenten vandalisme is gestegen met 21% (een toename van 1.129 incidenten). Vooral het aantal gevallen van vandalisme waarbij aangifte is gedaan is toegenomen (2004: 5.505 registraties, waarvan 3.645 aangiften versus 2005: 6.634 registraties, waarvan 4.633 aangiften). Het blijkt hierbij te gaan om een flinke stijging van het aantal aangiften dat via internet is gedaan (14% in 2004 versus 38% in 2005). Dit is mogelijk de oorzaak dat we de toename van het aantal geregistreerde aangiften vandalisme niet terug zien in een stijging van het slachtofferschap van vernieling. Het aantal Utrechters dat slachtoffer is geworden van vernieling is in 2005 ten opzichte van 2004 juist iets afgenomen.

Meer jongerenoverlast geregistreerd

Naast vandalisme is ook het aantal incidenten overlast, zij het in veel mindere mate, toegenomen in 2005. Het gaat hierbij vooral om een stijging van het aantal incidenten jongerenoverlast. Het aantal incidenten drugsoverlast is juist afgenomen in 2005.

Afname geweld in Utrecht ten opzichte van voorgaande jaren

In 2005 is het aantal aangiften van gewelddelicten bij de politie ten opzichte van 2004 met 6% gedaald. Deze daling betreft vooral een afname van roof (-28%). Hiernaast zijn ook het aantal gevallen van openlijk geweld en het aantal overvallen afgenomen. Van bedreiging en mishandeling is in 2005 vaker aangifte gedaan. De daling van geweld in de stad zien we maar in lichte mate terug in een daling van het slachtofferschap van gewelddelicten bij inwoners van Utrecht.

Bijna een kwart van de Utrechters denkt dat de veiligheid in de stad is afgenomen

Alhoewel de veiligheidscijfers over het algemeen een gunstige ontwikkeling laten zien, heeft bijna een kwart van de Utrechters (24%) de indruk dat de veiligheid in de stad in de afgelopen jaren is afgenomen. Gevraagd naar de reden waarom men denkt dat de stad onveiliger is geworden, geeft 16% aan dat de criminaliteit in de stad is toegenomen. Een even groot aandeel wijst op een toename van jongerenoverlast in de stad, waarbij soms ook een gebrek aan jongerenvoorzieningen wordt genoemd. Een andere relatief veel genoemde reden is bovendien de bevolkingssamenstelling (13%), waarbij met name over allochtonen wordt gesproken. Van de Utrechters denkt 16% dat de stad in de afgelopen jaren veiliger is geworden. Meer dan de helft van deze inwoners (53%) vindt het veiliger geworden, omdat er meer politie en andere toezichthouders op straat zijn. Ook de aanpak van probleemwijken en specifieke groepen (waaronder jongeren en daklozen) wordt relatief vaak genoemd (11%). Het grootste deel van de inwoners (43%) heeft de indruk dat de veiligheidssituatie in de stad de afgelopen jaren hetzelfde is gebleven.

Tabel 3: Is de veiligheid in Utrecht gelijk gebleven, toegenomen of afgenomen? (%)

	2006
Gelijk gebleven	43
Toegenomen	16
Afgenomen	24
Weet niet/ wil niet zeggen	17

Tabel 4: Waarom is de veiligheid in de stad Utrecht de afgelopen jaren toe- of afgenomen? (2006)

% van Utrechters die denken dat de veiligheid is toegenomen	
Meer politie/toezicht op straat	53
Aanpak probleemwijken/specifieke groepen (jongeren, daklozen)	11
Uit berichtgeving vernomen	9
Minder criminaliteit in de stad	7
Door optreden van de politie en gemeente in het algemeen	7
Door cameratoezicht in stad en openbaar vervoer	6
Aanpak Hoog Catharijne	5
Door betere verlichting	3
Bron: Bestuursinformatie	

Tabel 5: Waarom is de veiligheid in de stad Utrecht de afgelopen jaren toe- of afgenomen? (2006)

<i>% van Utrechters die denken dat de veiligheid is afgenomen</i>	
Toename van de criminaliteit	16
Toegenomen jongerenoverlast (en gebrek aan jongerenvoorzieningen)	16
Bevolkingssamenstelling (allochtonen)	13
(Vertrouwen in) optreden van de politie	10
Afnemende normen en waarden/ verharding van de maatschappij	8
Uit berichtgeving vernomen	7
Door afwezigheid van de politie	5
Door overlast van overige groepen (dronken mensen, drugsverslaafden, daklozen)	3
Vernomen uit verhalen van buurtgenoten, vrienden en familie	3
Door agressie	2
Bevolkingsgroei	2
Terreure dreiging	1
Overig	14
Bron: Bestuursinformatie	

Aangiftebereidheid

29% van de Utrechtse slachtoffers doet aangifte

Van de Utrechtse slachtoffers van criminaliteit in de stad heeft 29% in 2005 aangifte hiervan gedaan bij de politie. Het is voor het eerst dat de aangiftebereidheid in Utrecht is onderzocht. De aangiftebereidheid is in de stad het hoogst voor woninginbraak (56%) en het laagst voor geweldsdelicten (15%). Ook landelijk is dat het geval. De aangiftebereidheid in Utrecht is hoger dan gemiddeld in de vier grote steden (26%) en is gelijk aan het gemiddelde voor Nederland (29%). De aangiftebereidheid bij inbraak en autocriminaliteit is in Utrecht hoger dan landelijk gemiddeld.

De aangiftebereidheid is in 2005 zowel landelijk, als gemiddeld in de G4 en de politieregio Utrecht gedaald in vergelijking met 2003. Landelijk en in de politieregio Utrecht is sprake van een daling van 2%. In de vier grote steden is de aangiftebereidheid gemiddeld gedaald met 3%. Er is geen reden om aan te nemen dat de ontwikkeling in Utrecht hiervan afwijkt.

Tabel 6: Aangiftebereidheid Utrecht, landelijk en gemiddeld in de G4 (%)

<i>Delictcategorie</i>	<i>Gebied</i>	<i>2005</i>
Fietsendiefstal	Utrecht	31
	G4	31
	Nederland	42
Inbraak	Utrecht	56
	G4	51
	Nederland	49
Autocriminaliteit	Utrecht	37
	G4	26
	Nederland	30
Geweld	Utrecht	15
	G4	14
	Nederland	16
Totaal	Utrecht	29
	G4	26
	Nederland	29

Bron: Bestuursinformatie en Politiemonitor Bevolking 2001-2005, bewerkte uitkomsten*

* Door een andere bewerking waardoor vergelijking met de Utrechtse cijfers beter mogelijk is, kunnen de cijfers licht afwijken van de uitkomsten die eerder in de Politiemonitor zijn gerapporteerd.

Aangifte vooral voor verzekeringsbewijs

De door de Utrechters meest genoemde reden om aangifte te doen, is het verkrijgen van een bewijs voor de verzekering (54%). Daarnaast vinden veel inwoners het belangrijk dat de daders worden gepakt (48%). Ook geeft een deel als reden aan het als zijn of haar plicht te zien om aangifte te doen (32%) of dat men de gestolen goederen terug wil krijgen (30%). Ruim een kwart wil dat door de aangifte de politie extra gaat surveilleren (28%).

Tabel 7: Redenen voor Utrechters om aangifte te doen, 2005 (%)

<i>Reden</i>	<i>% van Utrechters dat aangifte heeft gedaan</i>
Om bewijs voor de verzekering te verkrijgen	54
Omdat de dader gepakt moest worden	48
Omdat het mijn plicht is	32
Om de gestolen goederen terug te krijgen	30
Om de politie extra te laten surveilleren	28
Om te voorkomen dat de situatie erger werd	14
Om opgevangen en geholpen te worden	3
Andere reden	5

Bron: Bestuursinformatie

De inwoners die slachtoffer zijn geworden, maar geen aangifte hebben gedaan, motiveren dit meestal door te stellen dat men de indruk heeft dat het toch niets helpt c.q. de politie er toch niets aan *kan* doen (48%). Andere veel genoemde redenen zijn dat de politie er toch niets aan doet (30%) of dat de politie de dader toch niet te pakken krijgt (30%).

Tabel 8: Redenen voor Utrechters om geen aangifte te doen, 2005 (%)

<i>Reden</i>	<i>% van Utrechters dat aangifte heeft gedaan</i>
Het helpt toch niets/ de politie kan niks doen	48
Ze doen er toch niets aan	30
Ze pakken de dader toch niet	30
De schade is gering	24
Je krijgt je spullen toch niet terug	18
Het is toch niet te bewijzen	17
Het is me teveel moeite	17
Ik vond het niet zo belangrijk/ het was een kleinigheidje	15
Dit is geen zaak voor de politie	5
Dan volgen er misschien represailles	3
Zulke zaken regel ik zelf/ het is onderling geregeld	3
Het wordt al door anderen gedaan	1
Anders	5
Weet niet	1
Bron: Bestuursinformatie	

De tevredenheid van Utrechters over het optreden van de politie na het doen van aangifte is verdeeld. Eén op de drie (32%) slachtoffers is tevreden over het optreden van de politie na aangifte. Een iets kleiner deel (27%) is hierover ontevreden. Het grootste deel (41%) staat echter neutraal tegenover het politieoptreden na aangifte.

Veiligheidsgevoelens

Maatschappelijke spanningen vertaald in algemene onveiligheidsgevoelens in Utrecht

De onveiligheidsgevoelens van Utrechters zijn in 2005 toegenomen ten opzichte van 2002 en 2004. Bijna 62% van de inwoners geeft aan zich wel eens onveilig te voelen. In 2004 lag dit aandeel op 54%, in 2002 op 51%. Wordt gekeken naar de frequentie waarmee mensen zich onveilig voelen, dan blijkt het percentage inwoners dat aangeeft zich *vaak* onveilig te voelen eveneens te zijn gestegen, naar 6%. Dit is hoger dan in 2004 (4%), maar lager dan in 2002 (7%). De cijfers over veiligheidsgevoelens in de andere G4-steden over 2005 zijn nog niet bekend.

De stijging van de onveiligheidsgevoelens wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de sterke toename van deze gevoelens onder Turkse Utrechters en Marokkaanse Utrechters. Onder Turkse Utrechters bedraagt de stijging een kwart (van 42% in 2004 naar 67% in 2005), onder Marokkaanse Utrechters ruim een zesde (van 30% in 2004 naar 47% in 2005). Deze ontwikkeling heeft waarschijnlijk verband met de maatschappelijke spanningen die na de moord op Theo van Gogh zijn ontstaan.

Tabel 9: Ontwikkeling algemene onveiligheidsgevoelens (%)

	1996	1998	2000	2002	2004	2005
Totaal	43	50	46	51	54	62
16-29 jaar	47	56	54	57	62	63
30-39 jaar	42	51	46	53	53	62
40-54 jaar	44	50	44	53	52	65
55-64 jaar	39	45	42	45	48	58
65+	38	43	37	35	46	55
Man	32	41	37	43	45	50
Vrouw	53	58	54	57	63	72
Nederlands	44	51	46	51	57	62
Marokkaans	31	38	34	42	30	47
Turks	37	38	40	50	42	67

Bron: Bestuursinformatie

Onveiligheidsgevoelens in geringe mate beïnvloed door feitelijke criminaliteit in de stad

De mate waarin Utrechters zich onveilig voelen, volgt niet één op één de ontwikkeling van de objectieve veiligheidscijfers. Onveiligheidsgevoelens worden namelijk maar voor een beperkt deel door criminaliteit beïnvloed. Slechts 5% van de inwoners met onveiligheidsgevoelens wijst naar de feitelijke criminaliteit in de stad als oorzaak van deze gevoelens. Ook uit onderzoeken van het Sociaal Cultureel Planbureau en de Onderzoeksschool Maatschappelijke Veiligheid blijkt de samenhang tussen de objectieve veiligheidscijfers en de subjectieve onveiligheidsgevoelens klein te zijn.

Urechters blijken zich met name wel eens onveilig te voelen door situaties waarin sprake is van een - in hun ogen - zekere mate van dreiging. In deze situaties schatten inwoners het risico om slachtoffer te worden van een delict hoog of hoger in dan 'normaal' (zgn. gepercipieerd slachtofferrisico). Het gaat hierbij onder andere om het *tijdstip* waarop men ergens is. Zo geeft 28% van de inwoners met onveiligheidsgevoelens aan zich vooral 's avonds en 's nachts wel eens onveilig te voelen, bijvoorbeeld wanneer zij dan fietsen, op straat lopen of in het station zijn. Daarnaast speelt ook de *aanwezigheid van bepaalde personen* een rol. Een aandeel van 16% van de inwoners met onveiligheidsgevoelens wijst hierbij bijvoorbeeld naar (overlast van) jongeren op straat. Voor 1% van de Utrechters gaat het hierbij specifiek om allochtone jongeren, 3% voelt zich niet veilig vanwege de aanwezigheid van jongeren op straat gedurende de avond en/of nacht. Ook de aanwezigheid van andere groepen of personen (bijvoorbeeld daklozen, dronken mensen of junks) leidt bij 11% tot gevoelens van onveiligheid. Tenslotte heeft ook de *inrichting van de openbare ruimte* invloed op de veiligheidsbeleving van de Utrechters. Een aandeel van 8% zegt zich wel eens onveilig te voelen op bepaalde plekken (bijvoorbeeld op donkere plekken of plekken met veel groen).

Tabel 10: Waarom voelt u zich wel eens onveilig? (2006)

	% van Utrechters met onveiligheidsgevoelens
's Avonds of 's nachts (op straat, station, op de fiets)	28
Aanwezigheid (hang)jongeren	11
Bepaalde groepen of mensen op straat (daklozen, dronken mensen, junks)	11
Bepaalde plekken/ inrichting openbare ruimte	8
Berichtgeving over criminaliteit/ gebeurtenissen in de wereld	5
Criminaliteit in de stad of buurt	5
Slachtoffer van een delict	4
Bepaalde buurten	3
's Avonds en/of 's nachts door aanwezigheid van (hang)jongeren	3
Angst slachtoffer te worden van een delict	3
Afwezigheid/ optreden van politie	3
Voorvallen op straat	2
Bevolkingssamenstelling/allochtonen	2
Allochtone jongeren	1
Verkeer(sagressie)	1
Overig	9
Bron: Bestuursinformatie	

Ook toename buurtonveiligheidsgevoelens

Het aandeel Utrechters dat zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelt laat eveneens een toename zien, zij het in minder sterke mate dan de algemene onveiligheidsgevoelens. In 2005 voelt 39% van de inwoners zich wel eens onveilig in de eigen buurt. In 2004 was dit 35%, in 2002 34%. In tegenstelling tot wat het geval is bij de algemene onveiligheidsgevoelens zijn het vooral de 'oudere' Utrechters van 40 jaar en ouder die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt.

Tabel 11: Ontwikkeling onveiligheidsgevoelens in de buurt (%)

	1996	1998	2000	2002	2004	2005
Totaal	32	33	31	34	35	39
16-29 jaar	32	34	35	38	38	38
30-39 jaar	31	33	29	36	33	37
40-54 jaar	33	34	32	34	34	42
55-64 jaar	33	32	28	33	35	42
65+	29	33	28	27	32	41
Man	22	25	24	27	27	32
Vrouw	40	41	37	41	42	46
Nederlands	32	33	30	35	36	39
Marokkaans	28	33	29	29	20	25
Turks	33	29	37	35	48	65
Bron: Bestuursinformatie						

Jongeren grootste oorzaak voor buurtonveiligheidsgevoelens

Net als bij de algemene onveiligheidsgevoelens, geven de meeste inwoners aan zich in de eigen buurt wel eens onveilig te voelen door situaties waarin zij een zekere dreiging ervaren. Hierbij gaat het vooral om de *aanwezigheid van bepaalde personen* en het *tijdstip* waarop men ergens in de

buurt is. Van de inwoners met buurtonveiligheidsgevoelens ervaart 29% deze door (de overlast van) jongeren in de eigen buurt (waarbij voor 3% specifiek allochtone jongeren worden genoemd). Dit is ook de meest genoemde reden voor het hebben van buurtonveiligheidsgevoelens.

De feitelijke criminaliteit in de buurt heeft - in vergelijking met de algemene onveiligheidsgevoelens - iets meer invloed op het hebben van buurtonveiligheidsgevoelens. Gevraagd naar de belangrijkste redenen waarom inwoners zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt, geeft 17% aan dat de criminaliteit in de eigen buurt hieraan debet is. Daarmee is het de tweede belangrijkste oorzaak van buurtonveiligheidsgevoelens. Een tiende benoemt de aanwezigheid van andere groepen of mensen als oorzaak van hun gevoelens van onveiligheid in de eigen buurt. Voor 16% van de inwoners bepaalt met name het tijdstip, namelijk 's avonds of 's nachts, of zij zich wel eens onveilig voelen in de eigen woonomgeving. De *inrichting van de openbare ruimte* heeft - in vergelijking met de algemene onveiligheidsgevoelens - iets minder invloed op het hebben van buurtonveiligheidsgevoelens (3% van deze inwoners).

Uit onderzoeken van Intomart Beleidsonderzoek (2000 en 2006) komt ook naar voren dat de dreiging in de buurt zoals inwoners die ervaren van grote invloed is op de buurtonveiligheidsgevoelens. Bovendien blijkt uit deze onderzoeken dat de kwaliteit van de sociale relaties die men heeft in de buurt van invloed is op de mate waarop inwoners dreiging ervaren. In buurten waar de sociale kwaliteit goed is, voelen bewoners zich over het algemeen veilig. Het gevoel van dreiging dat men ervaart wordt dus zowel door de situatie waarin men zich bevindt als door sociale aspecten bepaald. Het Nederlands Studiecencentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving doet in één van zijn onderzoeken (in opdracht van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling) dan ook de aanbeveling om het veiligheidsprobleem te beschouwen als een sociaal probleem en niet zozeer als een criminaliteitsprobleem. Problemen als overlast van (hang)jongeren bestaan al langer, maar worden tegenwoordig vaak gelabeld als 'veiligheidsproblemen'.

Tabel 12: Waarom voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt? (2006)

	<i>% van de Utrechters met buurtonveiligheidsgevoelens</i>
Aanwezigheid (hang)jongeren	26
Criminaliteit in de buurt	17
's Avonds en/ of 's nachts (op straat, op de fiets)	16
Bepaalde groepen of mensen op straat (daklozen, dronken mensen, junks)	10
Bevolkingssamenstelling/ allochtonen	7
Slachtoffer van een delict	4
Angst slachtoffer te worden van een delict	3
Bepaalde plekken/ inrichting openbare ruimte	3
Allochtone jongeren	3
Drugsproblematiek	2
Afwezigheid/ optreden van politie	1
Agressie	1
Voorvallen op straat	1
Berichtgeving over criminaliteit	1
Overig	5
Bron: Bestuursinformatie	